

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus X. De Degradatione & Depositione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

TITULUS DECIMUS.

DE

DEGRADATIONE ET DEPOSITIONE.

Quæres primo, Quid est degradatio? *Re.* Est Episcopi alteriusve Clerici exauthorizatio ad similitudinem exauthorizationis militaris, quâ militi ob delictum Ordo militaris & militiæ insignia detrahuntur, sicque à militia remotus castris ejicitur privatus confortio & privilegio militari. *cap. degradatio. 2. de poenis. in 6.* Agimus de hoc, in quantum modus est, per quem matrimonium spirituale Episcopum inter & Ecclesiam dissolvitur.

Quæres secundo. Quotplex est degradatio? *Re.* 2plex: Verbalis & realis seu actualis. Verbalis est: quando ab eo, qui auctoritatem habet, fertur depositionis sententia. Actualis est: quando post latam sententiam ei, qui degradandus est, vestes & sui Ordinis insignia gradatim auferuntur.

Quæres tertio. Quæ inter verbalem & realem degradationem differentia? *Re.* Sequentes: *1mo.* Degradatio verbalis per simplicem fit sententiam, quâ Clericus criminofus ab Ordinibus Clericalibus, vel potius ab Ordinum ministerio & executione declaratur depositus: ideoque magis propriè depositio appellatur. Degradatio realis fit per actum solemnem, in quo vestibus & insigniis Clericalibus solenni verborum formâ cri-

minofus privatur, & Curia seculari extraditur.

2do. Per degradationem verbalem degradatus non amittit privilegium fori & Canonis, sicut per degradationem solemnem, quamvis nec per hanc character Ordinum auferatur.

3tio. Si in jure reperiat expressa pœna degradationis, id de jure verbali intelligendum; realis enim pœna est gravissima, quæ non nisi in casibus à jure expressis est infligenda.

Quæres quarto. Quis verbaliter degradandi habet potestatem? *Re.* Verbalis degradatio seu depositio ab Ordinibus seu gradibus Ecclesiasticis est à proprio Episcopo sibi assistente, in degradatione Clericorum in sacris constitutorum Ordinibus, certo Episcoporum numero definito Canonibus facienda: quamquam proprii Episcopi sententia sine aliorum Episcoporum præsentia sufficiat in degradatione eorum, qui minores duntaxat Ordines receperunt. *cit. cap. degradatio.*

Quæres quinto. Qualis ad degradationem requiritur potestas? *Re.* Ad degradationem verbalem sufficit sola potestas jurisdictionis, unde per Episcopum confirmatum nondum consecratum, vel de ejusdem commissione per Vicarium

Gene-

Generalem fieri potest. Degradatio realis est simul actus Ordinis, qui à solo Episcopo consecrato exercendus est.

Quæres sexto. Quis realiter degradare potest? *R.* Episcopus consecratus, & quidem *juxta cit. cap. Degradatio*, assistente sibi certo Episcoporum numero si degradandus in sacris constitutus. At modò per decretum *Trident. Sess. 13. cap. 4.* Episcopo per se vel per Vicarium in spiritualibus Generalem contra Clericum, in sacris etiam Presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, nec non verbaalem depositionem, & per se ipsum etiam ad actualem atque solemnem degradationem ab ipsis Ordinibus & gradibus Ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia, in numero à Canonibus definito, requiritur, etiam absque iis procedere licet, adhibitis tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus usum mitræ & baculi habentibus, si in civitate aut Diocesi reperiri & commodè interesse possint, alioquin aliis personis in Ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate graves, ac juris scientiâ commendabiles existunt.

Quæres septimo. Quæ degradationis realis solemnitas? *R.* Ea *in cit. cap. degradatio*. exprimitur hoc modo: "Clericus degradandus vestibus sacris indutus, in manibus habens librum, vas, vel aliud instrumentum seu ornamentum, ad Ordinem suum spectans, ac si deberet in officio suo solemniter ministrare, ad præsentiam Episcopi adducitur, cui Episcopus singula, sive sint

R.D. Schnorrenberg Instit. §. Can.

"vestes, calix, liber, sive quævis alia, quæ illi juxta morem ordinandorum Clericorum in ordinatione ab Episcopo fuerunt tradita, seu collata, singulater aufert, ab illo vestimento seu ornamento, quod ei ultimò datum fuerat, inchoando, & descendendo gradatim degradationem continuat usque ad primam vestem, quæ datur in collatione tonsuræ, tuncque raditur caput illius, seu tondetur, ne tonsuræ seu Clericatus vestigium in eo remaneat. Utitur autem Episcopus in degradatione hujusmodi verbis certis ad terrorem, illis oppositis, quæ in collatione Ordinum sunt prolata, dicendo v. g. Presbytero in remotione Placeta: Aufferimus tibi vestem Sacerdotalem, & te honore Sacerdotali privamus, & in remotione reliquorum insignium similibus verbis utens, in ablatione ultimi, quod in collatione Ordinum fuit primum, hoc aliòve modo pronuntiat: Autoritate DEI Omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritû Sancti, ac nostrâ tibi aufferimus habitum Clericalem, & deponimus, degradamus, spoliamus, & exuimus te omni Ordine, beneficio & privilegio Clericali."

Quæres octavo. Ob quæ crimina verbalis fit degradatio? *R.* Degradatio verbalis infligitur ob adulterium, concubinatum post monitionem perseverantem, simoniam notoriam, stuprum, incestum, furtum, perjurium, homicidium, & alia crimina gravia, quæ irregularitatem inducunt.

Quæres nono. Ob quæ crimina ad solemnem

M

lemnem

lemnem sive realem proceditur degradationem? *R.* Ad degradationem realem in Clerico criminoso extra casus exceptos non proceditur, nisi criminosus incorrigibilis existat, ut colligitur ex *cap. cum non ab homine. de iudiciis*. Ubi Cælestinus III de Clerico criminoso ait: "Qui si depositus incorrigibilis fuerit, excommunicari debet; deinde contumaciâ crescente anathematis mucrone feriri; postmodum verò si in profundum malorum veniens contempserit, cum Ecclesia non habeat ultra quid faciat, ne possit esse ultra perditio plurimorum, per sæcularem committendus est potestatem, ita ut ei deputetur exilium, vel alia legitima pœna inferatur."

Quæres decimo. Quæ sunt illa crimina excepta, propter quæ non expectatâ Clerici incorrigibilitate ad degradationem realem procedi possit? *R.* Sunt sequentia: *1. murt.* Hæresis multò magis apostasia à fide, saltem cum quis in illam relapsus & contumax fuerit. *cap. ad abolendam. 9. de hæreticis. cap. super eo. 4. eod. in 6.*

2. dum. Falsificatio literarum Apostolicarum. *cap. ad falsarios. 7. de crimine falsi. cap. novimus. 27. de verb. signif.*

3. tium. Conspiratio in proprium Episcopum, & eidem instructæ insidiæ. *can. si quis Sacerdotum. 18. caus. 11. q. 1.*

4. tum. Assassinium. *cap. 1. de homicidio. in 6.*

5. tum. Sodomia frequentata. Ex constitutione S. Pii V, quæ incipit: *Horrendum.*

6. tum. Celebratio Missarum & audi-

tio confessionum attentata ab eo, qui non est Sacerdos. Ex constitutione Clem. VIII, quæ incipit: *Etsi alias.*

7. tumum. Adulteratio monetæ in terris Ecclesiæ. Ex constitut. Urbani VIII, quæ incipit: *In suprema.* Extra hos casus criminosum Clericum non probatum incorrigibilem degradari actualiter non posse, etiam ob crimina atrociora, ob quæ Laico pœna mortis infligeretur, fuscè probat Fagnan. in *cap. cum non ab homine. 10. de iudiciis*. Ubi adducit exemplum Religiosi Sacerdotis à Religione Apostatæ, qui plurima furta in- & extra Religionem cum extractione commiserat, & ex Decreto sacræ Congregationis approbante summo Pontifice non solemniter degradatus, & Curiaæ sæculari traditus, sed ad triremes perpetuò fuerat condemnatus.

Quæres undecimo. Qualiter degradatus Curiaæ sæculari tradendus? *R.* "Cum Clericus criminosus ab Ecclesiastico foro fuerit projectus, ejus degradatio est celebranda sæculari potestate præsentate, ac pronuntiandum eidem, cum fuerit celebrata, ut in suum forum recipiat degradatum, & sic intelligitur tradi Curiaæ sæculari; pro quo tamen debet Ecclesia efficaciter intercedere, ut citra mortis periculum circa eum sententia moderetur." *cap. novimus. 2. de verbor. signif.* Si tamen Judex Ecclesiasticus hanc intercessionem omitteret, irregularitatem incurrere non videtur; Ecclesia enim ad pœnam sanguinis non tradit Curiaæ sæculari degradatum, sed eum tantum privilegio Clericali exutum, & post hoc sæculari Judici subiectum

jectum fore declarat. Si igitur Prælati causam particularem sanguinis Laico committens cum mandato, ut iustitiæ debitum exequatur, non incurrit irregularitatem, *juxta cap. fin. ne Clerici, vel Monachi. in 6.* Multo minus Episcopus degradatum Curia seculari absque intercessione tradens irregularitatis incurret impedimentum.

Quæres duodecimo. Quis degradatum

restituere potest? R. Degradatum justè solus summus Pontifex restituere potest; degradatio enim ex sua institutione & quasi natura perpetua est, ac jure ordinario irremissibilis. *can. qui semel. 2. dist. 50.* Degradatus injustè iisdem ferè cæremoniis, quibus degradatus fuit, ab Episcopo restitui potest. *Can. Episcopus. 65. caus. 11. q. 3.*

TITULUS UNDECIMUS.

DE

OFFICIO ARCHIDIACONI.

Quæres primo. Unde nomen Archidiaconus? R. Ex Græco derivatum idem significat, quod Princeps Diaconorum; Græcè Diaconi, Latine Ministri dicuntur; quia sicut in Sacerdote consecratio, ita in Diacono ministerii dispensatio habetur. *Can. Cleros. 1. dist. 21.* Archidiaconi ergo Ministrorum Principes vocantur.

Quæres secundo. Quæ præminentia Archidiaconi? R. Est primus post Episcopum, cujus præceptis Archi-Presbyter sicut Episcopi sui obedire tenetur. *Can. perlectis. 1. dist. 25.* Major post Episcopum, & ipsius Episcopi Vicarius. Item oculus Episcopi, ut loco ejus per Episcoporum prospiciens, quæ corrigenda viderit, corrigat, & emendet. *cap. ad hæc. 7. de officio Archidiacon.*

Quæres tertio. Quod officium Archidiaconi? R. Generaliter Archidiacono

incumbit unà cum Episcopo onus Episcopale ferre, eumque sollicitudine sublevare. *cit. can. perlectis.* Particulariter 1mo. Vice Episcopi, quæ muneris Episcopalis sunt, exercere debet. 2do. Ad eum pertinet Diocesis visitatio. *cap. mandamus. 6. de officio Archidiacon. 3tio.* Conservatio & restauratio Ecclesiarum ac singularis sacrorum vasorum & thesauri Ecclesiastici custodia. *cap. ea quæ. 3. de officio Archidiacon. 4to.* Examen & præsentatio ordinandorum. *cap. ut nostrum. 9. de officio Archidiacon. 5to.* Autoritate Episcopali Abbates & Abbatissas, ac alios Beneficiatos in possessionem mittere. *cit. cap. ut nostrum. 6to.* Ex commissione Episcopi Clericos instituere & destituere. *cit. cap. ad hæc. 7. de officio Archidiacon. 7timo.* Demùm Episcopo solemniter ministranti assistere, & altaris ministros assignare. *cit. can. perlectis. cap. officium. 2. de officio.*

M 2

Archid.